

CODI D'ÈTICA DEL TRIBUNAL DE COMPTES

(Aprovat pel Ple del Tribunal de Comptes el 6 d'octubre de 2020)

Abreviacions

- INTOSAI: International Organization of Supreme Audit Institutions
(Organització Internacional de les Entitats Fiscalitzadores Superiors)
- ISSAI: International Standards of Supreme Audit Institutions (Normes Internacionals de les Entitats Fiscalitzadores Superiors)

ÍNDIX

PREÀMBUL	4
VALORS I PRINCIPIS GENERALS	5
VALORS ÈTICS FONAMENTALS	5
RISCOS I CONTROLS	5
GESTIÓ I SUPERVISIÓ DE L'ÈTICA	6
VALORS ÈTICS FONAMENTALS	6
1. Integritat.....	6
2. Independència i objectivitat	7
3. Competència.....	9
4. Comportament professional	9
5. Confidencialitat i transparència	10
COMPLIMENT DEL CODI D'ÈTICA	10
Annex 1. ISSAI 130	11
Annex 2. Comitè d'Ètica	12
Annex 3. Nomenaments.....	14

PREÀMBUL

El Tribunal de Comptes és un òrgan tècnic i independent de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable de l'Administració pública i de l'activitat econòmica financera dels partits polítics així com a les entitats vinculades o dependents d'ells, de les coalicions electorals i de les candidatures electorals. Ha de basar-se en l'exercici de les seves funcions en els criteris de legalitat, eficàcia, eficiència, economia i equitat.

És un òrgan independent en el seu funcionament intern i depenent orgànicament del Consell General, que en nomena els seus membres i ostenta la potestat d'encarregar i rebre informes de fiscalització.

El Tribunal ha de ser una institució objectiva, independent i professional en la que puguin confiar plenament els destinataris dels seus treballs i així ha de ser percebut externament.

El Tribunal, membre de l'INTOSAI, amb aquesta finalitat, va aprovar en data 6 d'octubre de 2020 l'adopció integral de les normes d'ètica establertes a l'ISSAI 130, que s'adjunta en Annex núm. 1, així com la creació del Comitè d'Ètica del Tribunal de Comptes (Annex núm. 2) que ajudarà a resoldre totes les qüestions que sobre ètica puguin sorgir alhora que podrà proposar al Ple del Tribunal de Comptes entre altres: modificacions del Codi d'Ètica vigent, establiment de sistemes de control ètic, anàlisi de riscos, proposta de salvaguardes a qüestions ètiques plantejades i totes aquelles destinades a fomentar, guiar i controlar unes pautes de comportament ètic d'excel·lència entre el personal del Tribunal de Comptes.

Aquest Codi d'Ètica s'aplica als membres i al personal al servei del Tribunal, independentment de l'altra legislació aplicable¹, així com a aquelles parts que es contractin per realitzar un treball en nom seu. El respecte dels valors i principis és un element imprescindible per la imatge i reputació del Tribunal, condicionant la seva confiança i credibilitat.

La manca de seguiment dels principis ètics pot constituir un incompliment dels deures professionals i donar lloc a procediments disciplinaris o expedients.

¹ - Decret legislatiu del 27-9-2017 de publicació del text refós de la Llei del Tribunal de Comptes, del 13 d'abril del 2000.

- La subjecció estatutària del personal al servei del Tribunal de Comptes al règim de la funció pública confirma l'existència d'aquesta deontologia professional. La Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública destina el capítol setè als drets i les obligacions i deures dels funcionaris i treballadors públics.

VALORS I PRINCIPIS GENERALS

Paràgrafs 8 a 11 de l'ISSAI 130.

VALORS ÈTICS FONAMENTALS

Els valors ètics defineixen el que és important i per tant els valors que han de promoure les decisions del Tribunal de Comptes i del personal al seu servei. Aquests són els principis ètics que han de servir de guia del que ha de ser el comportament apropiat.

El Codi d'Ètica es basa en **cinc valors fonamentals**, que es poden resumir, tal i com segueix:

- 1) **Integritat** que s'ha d'entendre com actuar amb honestedat, de forma fiable, de bona fe i a favor de l'interès públic.
- 2) **Independència i objectivitat** que s'ha d'entendre com estar lliure d'influències o circumstàncies que puguin comprometre o que es puguin entendre com que comprometen el judici professional i actuar de manera imparcial i objectiva.
- 3) **Competència** que s'ha d'entendre com adquirir i mantenir coneixements i habilitats adients per al lloc de treball que s'ocupa, actuar de conformitat a les normes aplicables i amb la deguda cura.
- 4) **Comportament professional** que s'ha d'entendre com donar compliment a les lleis i a la resta de disposicions i evitar qualsevol comportament que pugui desacreditar la tasca i el treball que es porta a terme en el Tribunal de Comptes.
- 5) **Confidencialitat i transparència** que s'ha d'entendre com protegir la informació de forma adient, equilibrant aquesta protecció amb la necessitat de transparència i el retiment de comptes.

RISCOS I CONTROLS

Els riscos s'han d'entendre com aquelles amenaces o vulnerabilitats de l'incompliment dels valors abans descrits.

Existeixen factors que poden propiciar aquests incompliments o riscos com poden ser:

- i. La influència política i la pressió externa que poden exercir les entitats fiscalitzades i/o la promoció dels interessos de les mateixes.
- ii. L'existència d'interessos personals i/o relacions o vincles propers.
- iii. Que es portin a terme decisions esbiaixades que resultin inapropiades, basades en decisions prèvies ja establertes pel Tribunal de Comptes.

Aquests riscos, sense que la enumeració anterior es pugui entendre com una llista tancada, ans al contrari, s'ha d'entendre com a exemples del que pot arribar a ser. Quan es pugui identificar que un risc amenaça qualsevol dels valors que defensa el present Codi, s'ha de posar en funcionament els controls.

Els controls, denominats altrament com a mesures de salvaguarda, tenen la finalitat d'eliminar o, en cas que no sigui possible, de reduir els riscos existents d'un comportament no ètic a nivells acceptables.

Aquests controls i establiment de mesures de salvaguarda, seran avaluats pel Comitè d'Ètica, i si escau, proposarà les mesures que cregui en cada cas al Ple del Tribunal de Comptes.

GESTIÓ I SUPERVISIÓ DE L'ÈTICA

D'acord amb els paràgrafs 2 a 24 de l'ISSAI 130, s'acorda la creació del Comitè d'Ètica (Annex núm. 2) com a òrgan de gestió i supervisió de l'ètica així com la seva composició i funcionament i el nomenament dels seus primers integrants (Annex núm. 3).

VALORS ÈTICS FONAMENTALS

1. Integritat

Paràgrafs 24 a 33 de l'ISSAI 130.

Els treballs han d'infondre confiança i seguretat

La finalitat del Codi d'Ètica és infondre confiança i seguretat en els treballs i actuacions que porta a terme el Tribunal de Comptes, per part dels seus destinataris. Per aconseguir-ho és essencial que tot el personal al servei del Tribunal de Comptes conegui les seves obligacions professionals i deontològiques, de manera que entengui l'abast i l'esperit d'aquestes normes i evitar qualsevol situació que pugui comprometre al Tribunal, fins i tot després de finalitzar la relació laboral.

Per tal de prevenir conflictes d'interès, els membres i el personal al servei del Tribunal no intervindrà, de cap manera, en una entitat on hagi exercit responsabilitats o treballat en els darrers dos anys.

L'interès propi comprèn les persones del seu entorn pròxim.

Coneixement de les normes ètiques

Els membres i el personal al servei del Tribunal ha d'estar familiaritzat amb aquestes normes ètiques. En cas de dubtes respecte de la conducta a seguir, o si desitja verificar les normes i els procediments aplicables en determinats supòsits, haurà de consultar-ho amb el Comitè d'Ètica.

Aquest Codi d'Ètica es complementa amb la declaració d'independència que han de fer els membres i el personal al servei del Tribunal per a cada un dels projectes en els que hi participin i que quedarà integrada en els papers de treball.

2. Independència i objectivitat

Paràgrafs 34 a 49 de l'ISSAI 130.

Estar lliure d'influències o circumstàncies que comprometin el judici professional, i actuar de manera imparcial i objectiva.

El Tribunal de Comptes:

- a) És independent en el desenvolupament de les funcions encomanades per l'ordenament jurídic andorrà.
- b) Estableix el present Codi, el Comitè d'Ètica i la declaració d'independència, com a eines que li permeten identificar les possibles amenaces a la independència i a la objectivitat, i l'aplicació de controls per a identificar-les i donar informació i orientació al personal en aquest sentit.
- c) No farà serveis d'assessoria o altres diferents de l'auditoria a cap entitat fiscalitzada. Especialment quan aquests serveis puguin afectar a la seva gestió i alhora, siguin objecte de la fiscalització del Tribunal de Comptes.

Aquest principi rector no ha de col·lidir amb la funció consultiva de l'article 2.2 del Decret legislatiu del 27-9-2017 de publicació del text refós de la Llei del Tribunal de Comptes, del 13 d'abril del 2000, pel qual s'estableix que entre les funcions del Tribunal de Comptes està la d'emetre els dictàmens i resoldre les consultes que en matèria de comptabilitat pública i de la gestió econòmica i financera, li sol·licitin els ens públics indicats a l'article 8 de la mateixa norma.

El personal del Tribunal de Comptes:

Per salvaguardar la independència dels treballs del Tribunal, en el desenvolupament de les tasques es requereix independència, objectivitat i imparcialitat.

Per tant el personal ha d'abstenir-se d'intervenir en assumptes professionals en els que existeixin interessos personals.

En cas de dubte, exposar-ho als superiors per tal que resolguin i en particular es prestarà especial atenció a:

- a) Desenvolupar les tasques sense tenir en compte influències externes i intimidacions.
- b) S'evitarà qualsevol tipus de conflicte d'interessos, real o aparent que puguin produir-se per exemple per l'afiliació a organitzacions polítiques o d'algun càrrec en alguna altra organització o consell d'administració o per interessos econòmics en les entitats fiscalitzades.
- c) No es mantindrà amb l'entitat fiscalitzada cap tipus de relació que pugui posar en dubte la independència dels treballs del Tribunal. Mereixen una atenció especial les relacions familiars i personals amb el personal de les

entitats fiscalitzades que pugui influir en el resultat dels treballs del personal al servei del Tribunal.

- d) En la mesura que sigui possible, s'evitarà fiscalitzar les mateixes entitats durant temps excessiu.
- e) En cas que hagués treballat amb anterioritat en una entitat fiscalitzada, informar o recordar-ho al superior per tal que no s'encomani cap tasca que pugui posar en dubte la imparcialitat del Tribunal.
- f) En cas d'entaular negociacions d'ocupació, concursar o rebre una oferta de treball d'una entitat fiscalitzada, ha d'informar de forma immediata al superior jeràrquic per tal que analitzi la situació i prengui les decisions que estimi escaients al respecte.
- g) No està permès acceptar en nom propi ni en el de tercers, regals o altres beneficis que puguin influir, o destinats a influir, o que es pugui considerar que influeixen en el treball del personal al servei del Tribunal, llevat d'aquelles invitacions o petits obsequis que es considerin una mostra normal de cortesia. Sempre caldrà plantejar primer si la seva acceptació pot comprometre la imparcialitat deguda.

Mecànica per valorar les amenaces a la independència:

- a) Si el personal al servei del Tribunal constata que es pot produir qualsevol dels riscos abans comentats, ho ha de comunicar de forma immediata al seu superior jeràrquic, que al seu torn informará al Comitè d'Ètica per tal d'avaluar el possible impacte que, si es necessari, proposarà adoptar mesures correctores a tal efecte o altres.
- b) En aquells casos en que el Comitè d'Ètica consideri que existeixen amenaces o incompatibilitats que requereixen la proposta d'alguna mesura de salvaguarda, aquestes seran proporcionals a la natura i importància de l'amenaça. Amb l'objecte que puguin eliminar-les o reduir-les a un grau acceptablement baix. Serà el Comitè d'Ètica qui farà les propostes de les mesures de salvaguarda, que requeriran l'aprovació del Ple del Tribunal de Comptes.

Efectivitat de les mesures de salvaguarda, en cas que s'hagin identificat amenaces significatives a la independència:

- a) A tal efecte es considera que s'han reduït a un grau acceptablement baix quan el treballador pot realitzar el treball de fiscalització o altre, amb un judici objectiu i imparcial i sense comprometre la seva independència.
- b) Les mesures de salvaguarda com les amenaces a que responen, han de formalitzar-se per escrit i comunicar-se a les persones i/o entitats directament relacionades o afectades. En tot cas, aquestes comunicacions seran proposades pel Comitè d'Ètica i requeriran l'aprovació del Ple del Tribunal.

- c) En cas que les mesures de salvaguarda aplicades no eliminin ni redueixin a un nivell acceptablement baix el risc de les amenaces a la independència, el treballador haurà d'abstenir-se de participar en realitzar la fiscalització.

3. Competència

Paràgrafs 50 a 58 de l'ISSAI 130.

4. Comportament professional

Paràgrafs 59 a 69 de l'ISSAI 130.

El personal mantindrà una actitud de cooperació en les interrelacions professionals

Es imprescindible la cooperació professional entre el personal, mantenir una actitud oberta basada en el respecte i compartir la informació i els coneixements, per aconseguir els objectius d'excel·lència i eficiència del Tribunal.

En la seva activitat, el personal al servei del Tribunal de Comptes no ha de portar a terme comportaments que menyscabin en cap cas la dignitat dels seus companys o interlocutors, amb conductes inadequades o mitjançant expressions agressives o difamatòries.

Responsabilitat amb el medi ambient

El Tribunal de Comptes porta a terme la seva activitat des del respecte al medi ambient, amb la utilització racional dels recursos i minimitzant l'impacte sobre aquest.

Es prioritzarà, sempre que sigui possible, la no utilització de paper i es potenciarà els mitjans telemàtics.

En cas que es produeixin canvis

En cas que es produeixi algun canvi que pugui afectar a les referides causes d'incompatibilitats, correspondrà al treballador informar al Tribunal, en el període de temps més breu possible.

Abans de la realització de cada treball de fiscalització, el treballador haurà de comprovar que no existeixen causes que puguin afectar a la seva independència, en els termes descrits en el present document.

Si en el desenvolupament de les tasques el treballador entén que la seva independència es pot veure compromesa per alguna relació financera, laboral, familiar o de qualsevol altra natura, i si la importància d'aquestes és significativa, haurà d'informar al Comitè d'Ètica per tal que aquest, si així ho considera, proposi establir mesures de salvaguarda proporcionals a la dimensió de l'activitat que

permetin detectar les amenaces a la independència per a avaluar-les, reduir-les i si escau eliminar-les.

5. Confidencialitat i transparència

Paràgrafs 70 a 75 de l'ISSAI 130.

El personal al servei del Tribunal donarà compliment a l'article 29.2 del Decret legislatiu del 27 de setembre del 2017 de publicació del text refós de la Llei del Tribunal de Comptes, del 13 d'abril del 2000 i respectarà allò que disposi la Llei 15/2003, del 18 de desembre, qualificada de protecció de dades personals.

COMPLIMENT DEL CODI D'ÈTICA

El present Codi d'Ètica és d'obligat compliment pels membres i personal al servei del Tribunal de Comptes.

Annex 1. ISSAI 130

El Ple del Tribunal de Comptes va aprovar en data 6 d'octubre de 2020 l'adopció integral de les normes d'ètica establertes a l'ISSAI 130.

Les nomenades normes s'incorporaran en el Codi d'Ètica del Tribunal de Comptes i;

Seràn la guia per interpretacions addicionals o complementàries del Codi d'Ètica.

Annex 2. Comitè d'Ètica

El dia 6 d'octubre de 2020, el Ple del Tribunal de Comptes, va acordar la creació del Comitè d'Ètica com a òrgan de gestió i supervisió de l'ètica.

Objecte

Impulsa i promou el coneixement i respecte de les normes ètiques que afecten al personal al servei del Tribunal de Comptes i als seus membres.

Revisa i actualitza el Codi d'Ètica i les obligacions que d'aquest es desprenen.

Alhora, exerceix el control sobre els comportaments que podrien ésser contraris amb el Codi d'Ètica del Tribunal de Comptes, i;

Proposa, si escau, mesures de salvaguarda per eliminar o minimitzar fins a nivells acceptables, els riscos existents sobre el comportament ètic.

Funcions

Difondre entre tot el personal subjecte al present Codi, els conceptes i el coneixement necessari per tenir un comportament ètic i que el Codi esdevingui un manual de bones pràctiques.

Avaluar tots els possibles conflictes i/o incompliments dels valors ètics establerts pel Codi d'Ètica del Tribunal de Comptes, que es posin de manifest. Independentment que la comunicació d'aquests hagi estat d'origen intern o extern.

Fer propostes, si escau, per eliminar o reduir els possibles riscos i/o incompliments ètics a nivells acceptables, que sempre requeriran l'aprovació del Ple del Tribunal.

Assegurar el compliment i/o execució de les mesures de salvaguarda aprovades pel Ple del Tribunal de Comptes.

Coordinar amb el responsable de personal les possibles sancions que poden generar l'incompliment del Codi d'Ètica, amb remissió expressa al règim disciplinari establert per la Llei de la funció pública.

Gestionar i supervisar l'ètica del Tribunal de Comptes a través d'autoavaluacions, que poden ésser en forma de qüestionaris o entrevistes amb el personal com a eina de supervisió, per tal d'identificar i analitzar les vulnerabilitats i alhora, poder fer recomanacions per millorar la gestió ètica.

Composició

Estarà format pels responsables de les diferents àrees del Tribunal de Comptes i un membre del Ple del Tribunal.

Funcionament

Les resolucions del Comitè d'Ètica són adoptades per majoria.

Després del seu nomenament, el Comitè d'Ètica es reunirà per valorar si es requereix alguna adaptació i/o modificació del Codi d'Ètica, i si és el cas, establiran una agenda de treball a tal efecte.

Es reuniran sempre que hi hagi alguna sospita o declaració manifesta sobre possibles incompliments del Codi d'Ètica i també a requeriment del Ple del Tribunal de Comptes.

En cas d'existir un possible incompliment del Codi d'Ètica, avaluaran els riscos existents i si escau proposaran al Ple del Tribunal possibles mesures de salvaguarda per eliminar o reduir els riscos.

Portaran a terme el control sobre les execucions de les mesures de salvaguarda establertes pel Ple del Tribunal.

Col·laboraran a requeriment del President, en cas que s'hagi de portar a terme alguna acció en el marc del règim disciplinari de la Llei de la funció pública, per incompliments ètics o aquells derivats de conflicte d'interessos o de confidencialitat.

Quan s'estableixi pel Ple del Tribunal, proposarà les mesures de gestió i supervisió de l'ètica del Tribunal, les portarà a terme i reportarà al Ple el que en resulti.

Si de l'autoavaluació en resulta que s'ha de modificar i/o adequar el Codi d'Ètica, es proposarà i si escau, requerirà l'aprovació del Ple del Tribunal. De les modificacions se n'haurà d'informar a tot el personal subjecte al Codi d'Ètica.

Annex 3. Nomenaments

El dia 6 d'octubre de 2020, el Ple del Tribunal de Comptes, va acordar el nomenament dels integrants del Comitè d'Ètica com a òrgan de gestió i supervisió de l'ètica.

Vist que la composició del Comitè d'Ètica ha d'estar format pels responsables de les diferents àrees del Tribunal de Comptes i un membre del Ple del Tribunal;

Es nomena com a integrants del Comitè d'Ètica a:

- El membre no secretari del Tribunal de Comptes, i;
- El Cap dels serveis tècnics/administratius del Tribunal de Comptes, i;
- Un representant de l'àrea jurídica dels serveis administratius del Tribunal de Comptes que actuarà com a secretari del Comitè.